

Drzewo życia / Inauguracja Roku Chavy Rosenfarb

autor: Justyna Tomaszewska / Centrum Dialogu im. M.
Edelmana

Nowa Fabryczna (90-127 Łódź, ul. Składowa 35)

09.02.2023 - 12.02.2023

godz. 12:00 - 15:00

2023 rok jest Rokiem Chavy Rosenfarb. Chava Rosenfarb (1923-2011), pochodząca z Łodzi, tworząca w Kanadzie pisarka języka jidysz, autorka tomów poetyckich, dramatu, esejów, a przede wszystkim znakomitej prozy. Przeżyła łódzkie getto, a także pobyt w obozach Auschwitz, Sasel, Bergen-Belsen. Doświadczenia z okresu Zagłady są ważnym elementem jej twórczości. Centrum Dialogu wydało pięć książek Chavy Rosenfarb: W 100. rocznicę urodzin Chavy Rosenfarb pragniemy przybliżyć jeden z najważniejszych symboli w kulturze - Drzewo Życia, który jest istotnym elementem twórczości pisarki. W dniach 9-12 lutego zapraszamy na Inaugurację Roku Chavy Rosenfarb.

9 lutego / czwartek

- 12.00 wykład „Symbolika Drzewa Życia” – prowadzenie: Monika Krajewska

Miejsce: Biblioteka MeMo, ul. S. Moniuszki 5

Monika Krajewska – polska artystka, która od lat zgłębia różne obszary sztuki żydowskiej i bada mowę symboli. W swoich pracach łączy obraz z tekstem, wersety z Tory, midraszy i liturgii oraz hebrajskie litery. W 1982 r. wydała album fotograficzny "Czas kamieni", w którym przedstawiła żydowską sztukę nagrobną głównie z terenów wschodniej Polski. Od wielu lat zajmuje się wycinanką, którą łączy z kolażem, frotażem i fotografią. Prowadzi warsztaty wycinanki i kaligrafii hebrajskiej. Jest członkiem The Guild of American Papercutters. Drzewo Życia jest jednym z najważniejszych symboli, który pojawia się w jej pracach.

Wstęp wolny

- 13.30 - warsztaty “Wycinanka żydowska: Drzewo Życia” - prowadzenie: Monika Krajewska

Miejsce: Biblioteka MeMo, ul. S. Moniuszki 5

Obowiązują zapisy: zapisy@centrumdialogu.com (w tytule maila prosimy podać temat spotkania). Uczestnicy warsztatów powinni uczestniczyć również w wykładzie, tel. 42 636 38 21, 506 155 911

Wycinanka to sztuka, która szczególnie rozkwitła wśród Żydów Europy Wschodniej w XIX wieku i była ściśle związana z życiem religijnym, m.in. ze świętami i progami życia. Ich twórcy łączyli symbole żydowskie, takie jak menora, korona i lwy, z motywami sztuki europejskiej i lokalnej. Wycinanki tworzyli też Żydzi z Włoch, Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Ludowa wycinanka żydowska zanikła, ale po latach stała się inspiracją dla artystów i odrodziła się – już w innej formie. Podczas prezentacji uczestnicy zapoznają się z jej historią, symboliką i techniką wykonania, a podczas warsztatów wykonają własną wycinankę.

- 15.00 - „Drzewo życia” tom III (czyta Kamila Selwerowicz) - odsłuch fragmentów powieści Chavy Rosenfarb zrealizowanych we współpracy Centrum Dialogu im. Marka Edelmana z Radiem Łódź (200 min.)

Miejsce: Biblioteka MeMo, ul. S. Moniuszki 5

Wstęp wolny. Prezentacja dla osób niewidomych i słabowidzących.

„Drzewo życia” – to monumentalna powieść o Łodzi, a przede wszystkim o łódzkim getcie, które Chava Rosenfarb sama przeżyła. To również opowieść o ludziach, których autorka знаła i o wydarzeniach, których była świadkiem. Trylogia obejmuje lata 1939-1944. Nagranie pochodzi z ostatniego, trzeciego tomu, i przybliża okres od 1942 roku do likwidacji getta w 1944 roku. Mimo, że Rosenfarb obrazuje czas nienawiści, pogardy i śmierci, książka niesie przesłanie pokoju i miłości.

- 18.00 – Inauguracja Roku Chavy Rosenfarb w Łodzi. „Chava Rosenfarb i inne pisarki jidysz” - wykład prof. Joanny Degler (Uniwersytet Wrocławski)

Miejsce: Biblioteka MeMo, ul. S. Moniuszki 5

Joanna Degler - literaturoznawczyni, tłumaczka języka jidysz związana z Zakładem Studiów Żydowskich Uniwersytetu Wrocławskiego. Zajmuje się głównie poezją żydowską i twórczością kobiet. W 2005 r. wydała książkę „Jung Wilne – żydowska grupa artystyczna”. W 2010 r. ukazał się zredagowany przez nią tom „Nieme dusze. Kobiety w kulturze jidysz”. Od 2015 r. wchodzi w skład zespołu redaktorów i tłumaczy powieści Rosenfarb wydawanych przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi.

- 21.00 - "Ramblings through Inner Continents: About Chava Rosenfarb on her Hundredth Anniversary" - rozmowa z Goldie Morgentaler (profesor literatury na uniwersytecie w Lethbridge, tłumaczka na język angielski utworów Rosenfarb) i Abrahamem Morgentalerem (emerytowanym lekarzem) - dziećmi pisarki. Prowadzenie: Joanna

Podolska, John Crust.

Rozmowa w języku angielskim w formule on-line. Zapisy: chava@centrumdialogu.com

10 lutego / piątek

- 11.00 "Drzewo Życia, czyli ABC poszukiwań genealogicznych" - warsztaty genealogiczne
Miejsce: Archiwum Państwowe w Łodzi, pl. Wolności 1 (sala konferencyjna)

"Drzewo Życia, czyli ABC poszukiwań genealogicznych" - warsztaty genealogiczne prowadzone we współpracy z Archiwum Państwowym w Łodzi i Klubem Genealogicznym Centrum Dialogu „Drzewo Życia”.

Warsztaty kierowane do osób dorosłych. Obowiązują zapisy: zapisy@centrumdialogu.com (w tytule maila prosimy podać temat spotkania), tel. 42 636 38 21, 506 155 911

Czas trwania: 2 h.

12 lutego / niedziela

- 11.00 - „Miasto Łódź wyglądało jak statek o tysiącu kominów. Spacer śladami Chavy Rosenfarb”
Start: ul. Kilińskiego 4

Prowadzenie: Łódzki Szlak Kobiet.

Spacer, podczas którego odwiedzimy miejsca związane z biografią Chavy Rosenfarb, rozpocznie się w miejscu, który był pierwszym łódzkim adresem ojca pisarki, Abrahama Rozenfarba.